

POREČKI ZUCCATO ISPUNJEN »NEVIDLJIVIM GALERIJAMA« ŽELJKA KIPKEA

Tanka nit između umjetnosti i stvarnosti

POREČ - Tanka nit dijeli umjetnost od stvarnosti, toliko tanka da je niti ne vidite kada zakoračite od platna na kojem je naslikan cimer do onog na kojem neka zgrada stremlje ili nebo ostavljaajući za sobom trag kao raketa. U takvu atmosferu i priču uvode platna u prizemlju galerije Zuccato od četvrtka navečer, kada je u tom prostoru likovna kritičarka Leonida Kovač zajedno s autorom Željkom Kipkeom otvorila izložbu »Nevidljive galerije«, nakon minute šutnje kojom je odana počast poginulom glazbenom kritičaru i povjesničaru umjetnosti Darku Glavanu.

- Ovo je fascinantant prostor, a izložbu za njega pripremao sam godinu dana, premda sam u trenutku dogovora već imao pripremljen scenarij za film »Nevidljive galerije«. U godinu dana priča se razvila, ali je u biti ostala zagrebačka, premda ćemo je najprije predstaviti ovdje u Poreču, a i zagrebačka premijera filma predviđena je tek na jesen u kinu Tuškanac, rekao je Kipke ukazujući na to da je riječ o prvom filmu koji je radio u profesionalnim uvjetima. Kovač je, pak, naglasila da ova izložba i jest i nije iznenađenje u odnosu na Kipkeov dosadašnji rad budući da nije riječ samo o akademskom slikaru, nego i književniku, likovnom kritičaru, čovjeku od filma, umjetniku koji je priču o nevidljivim galerijama složio nakon one o nevidljivim skulpturama i koji zapravo postavlja pitanje značenja pojmova umjetnosti i scene, odnosno granice između umjetnosti i stvarnosti.

To da je Kipke renomirani hrvatski umjetnik čiji je rad 1993. predstavljao nacionalnu umjetnost na Venecijanskom bienalu, a 2003. bio je selektor za hrvatski paviljon na istoj izložbi, ne treba posebno elaborirati. Kao niti činjenicu da je Kipke dio zagrebačkog umjetničkog kruga čije je ideje jednom rečenicom zgodno predstavio komentirajući Kožarićev pokušaj govora u Galeriji AM u fil-

Zuccato je udomio tri elementa koji čine cjelinu izložbe o nevidljivim galerijama - jedan ciklus ulja na platnu i jedan 22-minutni film istog naziva te ciklus ulja na platnu pod nazivom »Zagrebačke galerije lete u nebo«. U Zuccatu priča završava filmom, a u stvarnosti bi mogla njime početi, jer narator Kipke u vlastitom filmu gledatelje uvlači u prostor, vrijeme i atmosferu, ideju, umjetnički radikalnu zagrebačku sredinu...

mu o nevidljivim galerijama: »U to je doba bilo važnije pokazivati namjeru negoli je materijalizirati. Važnije je bilo djelovati negoli se baviti estetikom.« Zapravo, sve što bi trebalo znati o Kipkeu u kontekstu njegove potrage za onim iza, za nevidljivim, kao i u kontekstu suvremene likovne umjetnosti, vrlo je razložno i pregledno napisala autoricica teksta Kovač u katalogu koji prati izložbu.

Zuccato je udomio tri elementa koji čine cjelinu izložbe o nevidljivim galerijama - jedan ciklus ulja na platnu i jedan 22-minutni film istog naziva, te ciklus ulja na plat-

5 izložbe - Lady Šram restoran umjesto nekadašnje galerije Podroom

Leonida Kovač, Željko Kipke i Sanja Radetić Fatorić

nu pod nazivom »Zagrebačke galerije lete u nebo«.

U Zuccatu priča završava filmom, a u stvarnosti bi mogla njime početi, jer narator Kipke u vlastitom filmu gledatelje uvlači u prostor, vrijeme i atmosferu, ideju, umjetnički radikalnu zagrebačku sredinu pa, nakon filma, i slike posjetitelju izložbe govore o još jednoj, osim čisto likovnoj dimenziji autorove nakane. Nakon filma više nije važno što ne znate koja su to mjesta u Zagrebu, kakva su bila nekada, niti što znače danas. Stvarnost se gubi u kontekstu umjetnosti.

Sada već znate što je i kakav bio Multimedijski centar, Galerija suvremene umjetnosti, Salon Šira, Galerija proširenih medija, Podroom i ilegalna Galerija AM u predso-

blju podstanarskog stana na prvom katu u Martičevoj 14f. Svaka galerija imala je cimer, ploču ili oznaku koja ju je određivala - u međuvremenu su se cimeri promijenili, govori Kipke u filmu i na platnima na kojima je nacrtao cimere - neke stare, a neke nove. I dozvolio da sadržaj prostora čiji su cimeri izgubljeni bude objektivno barem na letu k nebu. U tih šest galerija/institucija, prema Kipkeu, riječju, slikom i kadrom radikalizirala se hrvatska umjetnička klima između 70-ih i 90-ih godina prošlog stoljeća. One su više-manje profilirale hrvatsku umjetničku praksu, a samo su dvije (Muzej suvremene umjetnosti i Galerija proširenih medija) preživjele - doduše na drugim lokacijama.

I na kraju, kako sugerira Kovač, budući da vam ova priču o prijelomnim vremenima suvremene likovne umjetnosti priča umjetnik koji nije površan, on izabire još jednu simboličku razinu komunikacije: slike u Zuccatu redom su zagasihtih boja, kao neizostrene fotografije, tona nalik sepiji - podsjećaju na reklamne oglase iz ilustriranih časopisa iz 20-ih i 30-ih godina prošlog stoljeća. A to je vrijeme kada su masovni mediji prisvojili pravo određivati sadržaj pojmova modernoga i realnoga. To je i vrijeme kada umjetničke avangarde napadaju tada prevladavajuću predodžbu umjetničkog djela, a filmska industrija postaje tvornica snova.

Sniježana MATEJČIĆ

OTVOREN LJETNI FESTIVAL ROVINJ UZ ZAGREBAČKI KOMORNI ORKESTAR, AMY YEUNG I ELENU DENISOVU

Šarmantna ljetna koncertna poslastica

ROVINJ - Zagrebački komorni orkestar predvođen priznatim hrvatskim violinistom Tonkom Ninićem, violinistica Elena Denisova i sopranistica Amy Yeung, preksinoć su srdačno i predano otvorili ovogodišnji petnaesti koncertni ciklus Ljetnog festivala Rovinj koji tradicionalno svoju prvu večer, pa je tako bilo i ovom prilikom, priređuje u prekrasnom ambijentu velebne crkve sv. Eufemije. Ondje su, pred prepunim auditorijem, glazbenici odlučili u dva koncertna bloka, tematski odijeljena, laštiti neke od najsajnijih bisera glazbene literature klasicizma (prvi blok), baroka i suvremenih kreacija (drugi blok).

Iz opusa W. A. Mozarta slušali smo »Divertimento u B-duru (Andante, Allegro Assai, Allegro di molto)«, koji je prigodno svečarski, a skladno odjeknuo s inspirativne festivalske pozornice. Zagrebački komorni orkestar je spretno, znalački i nadahnuto pristupio još jednoj u nizu antoloških glazbenih rekonstrukcija, a takav i ne čudi, s obzirom na to da je riječ o ansamblu vrijednog statusa, čiji repertoar čine mahom najistaknutija djela komorne literature različitih periodičko-stilskih pravaca. U reprodukciji su se takvih djela ovom orkestru nerijetko pridruživali respektabilni domaći i inozemni solisti, a jedna je od njih i ugle-

Zagrebački komorni orkestar otvorio je koncertnu sezonu Ljetnog festivala Rovinj

dna, višestruko nagrađivana ruska violinistica Elena Denisova.

Za rovinjsku publiku i nje-ne goste ona je ove večeri dojmljivo izvela Haydnov »Koncert za violinu i orkestar u C-duru (Allegro moderato, Adagio, Finale-Presto)«. Razlog lijepom prijemu publike njeno je stabilno, uvjerljivo, a izrazito muzikalno oslikavanje svakog trenutka Haydnovih dramatičnih i poetičnih

prikaza osjećanja. Tom silinom emocija osvojila je publiku koja ju je ispratila bučnim aplauzom, a jednak je učinkav svojim gostovanjem izazvala i kineska sopranistica Amy Yeung s arijama: »When I'm laid in Earth« iz Purcellove opere »Did and Aeneas« te »Vidit suum dulcem natum« i »Cujus animam gementem« iz Pergolesijeve »Stabat Mater«.

Yeung posjeduje, unatoč

svojoj krhkoj staturi, moćan, bogat i zaokružen sopran, raspoložbe konkretnom i postojanom vokalnem imposturom neupitnih potencijala i predispozicija za buduća oblikovanja i vrijedne intervencije. Preksinoćne su zvučale inspirativno, a najviše je tomu pridonio njen veliki angažman, prepoznatljiv entuzijazam, senzibilitet i razumijevanje notnih predložaka Purcella i Pergolesija. Dugom je

Sopranistica Amy Yeung pred oltarom crkve sv. Eufemije

U crkvi sv. Eufemije su, pred prepunim auditorijem, glazbenici odlučili u dva koncertna bloka, tematski odijeljena, laštiti neke od najsajnijih bisera glazbene literature

aplauzu odgovorila dodatkom, malčice neprilicnim s obzirom na karakter i koncept predviđenog repertoara. Otpjevala je crnačku »Sweet Low, Sweet Chariot«.

U konačnici programa, koji je na početku večeri pozdravila Katja Markotić, umjetnička ravnateljica festivala, publika je uživala u uvijek do-

brodošlj, prekrasnoj »Trećoj simfoniji u D-duru (Allegro, Andante, Presto)« L. Sorkočevića i sugestivnoj, meditativnoj i slikovitoj Janačekovoj »Suiiti za orkestar (Moderato, Adagio, Andante con moto, Presto, Adagio i Andante)«. Zagrebački komorni orkestar dvaput se vraćao na bis.

Ljetni festival Rovinj svojim se novim programom vraća već u utorak, 21. srpnja, kada u crkvi sv. Eufemije nastupa austrijski Haydn Quartet. S početkom u 21 sat izvode kompozicije: F. Schuberta, J. Haydna i F. Mendelssohna.

Nuša HAUSER
Snimio Danilo MEMEĐOVIĆ